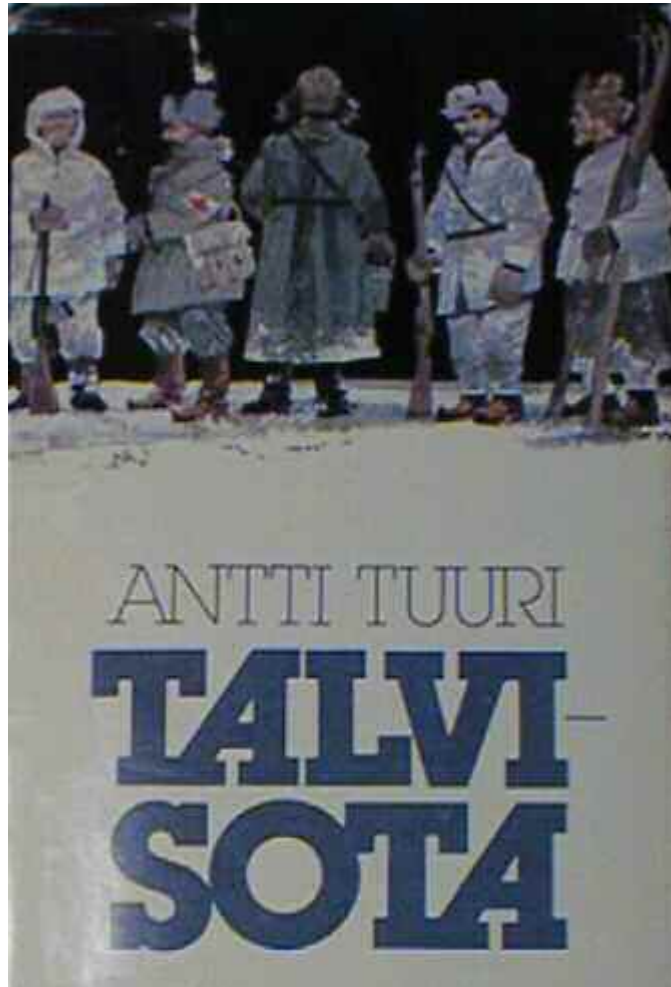

Antti Tuuri, Talvisota

Jarmo Vestola
Koulun nimi
Kirjallisuusesitelmä
20.1.2000
Arvosana: 8½

Talvisota

Antti Tuurin Talvisota on koottu sotapäiväkirjoista, haastatteluista ja mukana olleiden kertomuksista. Se kertoo suomalaisista rintamasotilaista ja sodan todellisuudesta: kuolemanvaarasta, väsymyksestä ja tappamisesta.

Sota oli myös henkisesti rankkaa. Joskus ei saanut nukkua juuri ollenkaan ja joutui olemaan yömyöhällä pakkasessa vartiossa. Siinä monet kunnan miehet sekosivat täysin. Talvisodan sankari on tavallinen suomalainen rivimies Martti, joka kertoo kokemuksensa aitona, mitään kaunistelematta tai karsimatta. Martti kuului Laurilan komentamaan jalkaväkirykmentti 23:een, joka oli koottu melkein kokonaan pohjalaisista. Sodan alettua heidät vietiin Taipaleenjoelle, jossa he yöllä kaivoivat juoksuhautoja syvemmiksi ja kuljettivat omien ruumiita etulinjasta taaksepäin.

Joulukuun kuudentenatoista päivänä heidät vaihdettiin etulinjaan, Terenttilän aukeiden luo. Siellä he tajusivat, mitä sota todellisuudessa on.

”Se oli ensimmäinen tykistökeskitys, jossa jouduimme olemaan sillä tavalla, että jokainen meistä käsitti ryssän nyt yrittävän meihin osua ja meidät tappaa.”

Taistelua eturintamalla

”Ryssää” ei säälitte. Hyökkäysvaunujen ajaessa asemia kohti ja pitkämanttelisten juostessa takana, niitä ammuttiin kuin koppeloita. Niillä ei ollut oikeastaan mitään suojaa ja ne kaatuivat ja jäivät makaamaan Terenttilän aukeille, pelloille ja peltojen ojiin. Hyökkäysvaunut tulivat eteenpäin mistään välittämättä ja kääntyivät takaisin vasta asemien edessä olevilta esteiltä. Niillä ei ollut enää jalkamiehiä mukana. Ne olivat kaatuneet kaikki.

Kirjassaan Antti Tuuri ei kerro paljoakaan henkilöistä, vain sen verran mikä lukijan on hyvä tietää päästäkseen sisälle kertomukseen. Tunteet, kuten pelko ja viha, kuvataan hy-

vin, jopa koskettavasti. Teksti on aluksi vähän vaikealukuista ja tyhmän kuuloista, koska siinä käytetään melko paljon ja-sanaa. Lauseen rakenne on välillä omituinen.

Kirjaa voi suositella vähän vanhemmille ihmisille ja niille, jotka pitävät sotakirjoista, koska siinä on joitakin outoja sotaan liittyviä sanoja. Kirja on myös välillä itseään toistava ja pitkästyttävä, tuntui kuin olisi jo lukenut saman kohdan kerran aikaisemminkin. Mutta on kirja hyväkin.

Sotatapahtumat kerrotaan kiitettävästi, varsinkin neuvostojoukkojen suurhyökkäys, jonka kuvaus oli kaikessa suuruudessaan mahtavaa luettavaa.

Jos Talvisotaa verrataan siitä tehtyyn elokuvaan, ovat ne kutakuinkin aivan samanlaisia. Elokuvan alku oli vain pidempi kuin kirjan. Ennen kirjan aloittamista kannattaa katsoa itse elokuva, jotta pystyisi kuvittelemaan sodan tapahtumat ja sen seuraukset. Elokuvan on ohjannut Pekka Parikka, se kestää kolmisen tuntia ja pääosissa ovat mm. Taneli Mäkelä, Esko Salminen, Kalevi Kahra, Ville Virtanen ja Esko Nikkari.

Talvisodan sotilaat lepäämässä rintamalla

Antti Tuuri

Antti Tuuri syntyi Kauhavalla 1.10.1944, ja on koulutukseltaan diplomi-insinööri. Hän on yksi Pohjanmaan kuvauksen uudistajia sekä suomalaisen nykykirjallisuuden huomattavimpia nimiä.

Varhaisissa novelleissa ja romaaneissa esiintyvät maaseudun terve, luonnonvarainen elämä ja ajattelu vastakohtana teollisuuden persoonattomalle ja koneistetulle ympäristölle. Kertojat ja kokijat ovat usein syrjäisiä tarkkailijoita, silminnäkijöitä. Teoksissa herättää huomiota persoonallinen, niukka, täsmällinen ja suoraviivainen ilmaisu.

Romaanista Pohjanmaa (1982) hän sai Pohjoismaiden neuvoston kirjallisuuspalkinnon vuonna 1985. Se kertoo puukkojukkareiden nykyajasta. Talvisota (1984) kertoo pohjalaisten soturien Taipaleenjoen tapahtumista. Rukajärven tiellä (1990) käsittelee jatkosotaa. Muita vähemmän merkittäviä teoksia ovat Ameriikan raitti (1986) , Uusi Jerusalemi (1988) ja Maan avaruus (1989) .

Talvisodan muistot

Talvisota alkoi marraskuussa 1939, jolloin neuvostojoukot ampuivat kohti omia asemiaan Mainilan kylässä Itä-Kannaksella. Neuvostoliitto väitti Suomen ampuneen nämä laukaukset ja ulkoministeri Molotov jätti Suomen Moskovan lähettiläälle nootin asiasta. Suomi torjui syytökset heti. 22. marraskuuta Neuvostoliitto irtisanoi valtioiden välisen hyökkäämättömyyssopimuksen ja 30. päivänä sota syttyi.

Neuvostoliitto oli keskittänyt Suomen rajoille 22 divisioonaa, eli lähes 500000 miestä, sekä runsaasti panssarijoukkoja ja tykistöä. Hyökkäystä johti aluksi K. A. Meretskov. Suomalaisia joukkoja oli 9 divisioonaa ja muutama prikaati, eli noin 300000 miestä, joiden johdossa oli ylipäälliköksi nimetty C. G. E. Mannerheim.

Neuvostoliitto teki läpimurtoyrityksen joulukuussa Taipaleen ja Summan alueella, joka kuitenkin epäonnistui, hyökkäys keskeytettiin ja Neuvostoliitto ryhtyi kokoamaan uutta voimaryhmää. Ouluun pyrkineet vahvat neuvostojoukot torjuttiin suomalaisten reservijoukkojen avulla Tolvajärvellä ja Suomussalmella. Hjalmar Siilasvuon johtama 9. divisioona löi kaksi neuvostodivisioonaa.

Tammikuun puolivälissä suomalaiset joukot motittivat Laatokan pohjoispuolella kaksi neuvostodivisioonaa, samaan aikaan neuvostojoukot pysäytettiin Pohjois-Suomessa. Neuvostoliitto keskitti Suomen rintamalle kaikkiaan miljoona miestä ja aloitti helmikuun alussa komentaja S. K. Timosenkon johtaman suurhyökkäyksen Karjalan kannaksella. 12.2. neuvostojoukot mursivat Mannerheim-linjan ja suomalaiset vetäytyivät.

Maaliskuun alkupuolella Viipurinlahdella, Talin alueella ja Vuosalmella käytiin ankaria taisteluja ja Suomen puolustus uhkasi pettää. Laatokan pohjoispuolella neuvostojoukot yrittivät läpimurtoa Kollaan, mutta suomalaiset hallitsivat sodan loppuun. Jo tammikuun lopulla Neuvostoliitto ilmoitti suostuvansa rauhanneuvotteluihin Risto Rytin hallituksen kanssa. Suomi tiedusteli apua Ruotsista ja länsivalloilta, muttei sitä saanut. Rauhanneuvottelijat lähetettiin Moskovaan, jossa 12.3.1940 syntyi Moskovan rauha. Sota oli kestänyt 105 päivää. Rauhansopimuksen ehdot olivat ankarat: koko Karjalan kannas ja Laatokan Karjala on luovutettava neuvostoliittolaisille.

Virallisten tilastojen mukaan suomalaisia kuoli talvisodassa 23157 sotilasta ja katosi 804. Neuvostoliittolaisten virallisten lähteiden mukaan talvisodassa kuoli ja katosi jäljettämiin noin 70 000 venäläistä. Suomalaisten arviot tappiosta ovat paljon raskaammat: yli 600 000 miestä.

Ilmapiirin muutoksesta kertoo suhtautuminen talvisodan alkamispäivään 30.11. Vaisu hymistely ja hiljaisuus on kadonnut, nyt sodan alkaminen on juhlapäivä, myös virallisesti.

Lähteet: Otavan kirjallisuustieto
Antti Tuuri Talvisota
Talvisota kronikka
Internet

Kuvalähteet:

Kirjan kansi: Antti Tuuri, Talvisota, Otava, 1989
Taistelua eturintamalla: Antti Tuuri, Talvisota, Otava, 1989
Talvisodan sotilaat: Antti Tuuri, Talvisota, Otava, 1989
Antti Tuuri: Antti Tuuri, Talvisota, Otava, 1989